ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2021/1534 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 16ης Σεπτεμβρίου 2021

σχετικά με τη διασφάλιση της προστασίας, της ασφάλειας και της ενίσχυσης της θέσης των δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας ότι:

(1) Όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ΕΕ βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτό περιλαμβάνει το σεβασμό της ελευθερίας και της πολυφωνίας στα μέσα ενημέρωσης και του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και απαιτεί συνεχείς προσπάθειες για την προστασία των ελεύθερων, πλουραλιστικών και ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης, τα οποία αποτελούν βασικό συστατικό στοιχείο των δημοκρατικών συστημάτων και του κράτους δικαίου.

(2) Επίσης, η υποχρέωση της ΕΕ και των κρατών μελών της να σέβονται την ελευθερία και την πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης βασίζεται και στο άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης). Το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης, που κατοχυρώνεται στο ίδιο άρθρο, περιλαμβάνει την ελευθερία της γνώμης και της λήψης και διάδοσης πληροφοριών και ιδεών χωρίς παρεμβάσεις από τη δημόσια εξουσία και ανεξαρτήτως συνόρων ([1]). Στο σύνολό τους, αυτές οι αρχές και τα δικαιώματα σημαίνουν ότι οι πολίτες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε πολλαπλές πηγές πληροφόρησης και απόψεις, επιτρέποντάς τους έτσι να διαμορφώνουν απόψεις, να ελέγχουν τις κυβερνήσεις και να αποκτούν τις απαραίτητες πληροφορίες για την ελεύθερη άσκηση του δικαιώματος ψήφου. Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα να παρέχουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τα μέσα ενημέρωσης και τους δημοσιογράφους μέσω νομικών, διοικητικών και πρακτικών μέτρων ([2]).

(3) Η ΕΕ θεωρείται ευρέως ως ένας από τους ασφαλέστερους χώρους για τους δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης ([3]). Ωστόσο, ο αυξανόμενος αριθμός φυσικών, αλλά και νομικών και διαδικτυακών απειλών και επιθέσεων κατά δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης τα τελευταία χρόνια, οι οποίες καταγράφονται, μεταξύ άλλων, στις εκθέσεις ([4]) της Επιτροπής για το κράτος δικαίου το 2020 και το 2021, αποτελεί ανησυχητική τάση. ([5]) Ο αριθμός των ειδοποιήσεων που σχετίζονται με επιθέσεις, επιθετικότητα και παρενοχλήσεις κατά δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης στα κράτη μέλη της ΕΕ συνέχισε να αυξάνεται ([6]). Η τρομοκρατική επίθεση εναντίον του εβδομαδιαίου περιοδικού *Charlie Hebdo* με 12 νεκρούς το 2015 στη Γαλλία, οι δολοφονίες των ερευνητών δημοσιογράφων Daphne Caruana Galizia το 2017 στη Μάλτα, του Ján Kuciak και της αρραβωνιαστικιάς του Martina Kušnírová το 2018 στη Σλοβακία, αποτέλεσαν μια έντονη έκκληση για τη βελτίωση της προστασίας των δημοσιογράφων ([7]). Η ανάγκη να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της ασφάλειας των δημοσιογράφων σε ολόκληρη την ΕΕ έχει αναδειχθεί περαιτέρω από πρόσφατες υποθέσεις που βρίσκονται υπό διερεύνηση, όπως οι δολοφονίες του Έλληνα δημοσιογράφου Γιώργου Καραϊβάζ και του Ολλανδού δημοσιογράφου Peter R. de Vries το 2021.

(4) Στο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για τη Δημοκρατία ([8]), η Επιτροπή παρουσίασε έναν φιλόδοξο οδικό χάρτη για την ενίσχυση της θέσης των πολιτών και την οικοδόμηση πιο ανθεκτικών δημοκρατιών σε ολόκληρη την ΕΕ, τονίζοντας τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν τα ανεξάρτητα και πλουραλιστικά μέσα ενημέρωσης, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στους πολίτες να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις, καθώς και στην καταπολέμηση της παραπληροφόρησης. Για τον σκοπό αυτό, το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για τη Δημοκρατία προέβλεπε μια σειρά συγκεκριμένων παραδοτέων με στόχο τη στήριξη και τη διαφύλαξη της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης ιδίως της παρούσας σύστασης και της επικείμενης πρωτοβουλίας της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των στρατηγικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού.

([1]) Η ελευθερία αυτή κατοχυρώνεται επίσης στο άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως ερμηνεύεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης.

([2]) Το άρθρο 51 παράγραφος 1 του Χάρτη ορίζει ότι τα κράτη μέλη σέβονται και προάγουν τα δικαιώματα και τις αρχές που κατοχυρώνονται στον Χάρτη κατά την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ.

([3]) 2020 Παγκόσμιος Δείκτης Ελευθερίας του Τύπου.

([4]) COM/2020/580 final της 30ής Σεπτεμβρίου 2020, COM(2021) 700 final της 20ής Ιουλίου 2021.

([5]) Όπως επιβεβαιώνεται επίσης από την έκθεση του Παρατηρητηρίου για την πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης του 2020 και του 2021. Βλέπε: https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/

([6]) Πλατφόρμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προώθηση της προστασίας της δημοσιογραφίας και της ασφάλειας των δημοσιογράφων.

([7]) Παρατηρητήριο της UNESCO για τους δολοφονημένους δημοσιογράφους.

([8]) COM (2020) 790 final της 3ης Δεκεμβρίου 2020.

(5) Η παρούσα σύσταση συμπληρώνει την οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων ([9]) και την πρόταση της Επιτροπής για μια πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες ([10]), οι οποίες αποσκοπούν στην προστασία των θεατών περιεχομένου οπτικοακουστικών μέσων και όλων των χρηστών ψηφιακών υπηρεσιών σε ολόκληρη την ΕΕ. Συμπληρώνει επίσης το σχέδιο δράσης για τα μέσα ενημέρωσης και τα οπτικοακουστικά μέσα ([11]), το οποίο παρέχει έναν οδικό χάρτη για την ανάκαμψη και τον μετασχηματισμό των οπτικοακουστικών βιομηχανιών και των μέσων ενημέρωσης, καθώς και την ανακοίνωση «Ψηφιακή πυξίδα» ([12]), η οποία υπογραμμίζει ότι η ευρωπαϊκή προσέγγιση της ψηφιακής κοινωνίας πρέπει να βασίζεται στον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας της έκφρασης. Η σύσταση βασίζεται στα πορίσματα των ετήσιων εκθέσεων για το κράτος δικαίου, οι οποίες αναλύουν την κατάσταση του κράτους δικαίου στην ΕΕ και στα κράτη μέλη της, ιδίως όσον αφορά την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης. Η παρούσα σύσταση διατυπώνει συστάσεις προς τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση, μεταξύ άλλων, των απειλών που επισημαίνονται στις εκθέσεις της Επιτροπής του 2020 και του 2021 για το κράτος δικαίου.

(6) Η παρούσα σύσταση ευθυγραμμίζεται πλήρως με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων για την περίοδο 2020-2025 ([13]) και τη στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων για την περίοδο 2020-2025 ([14]), τις δράσεις της Επιτροπής στον τομέα της ισότητας ευρύτερα, ιδίως στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ για την περίοδο 2020-2025 ([15]), το σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά του ρατσισμού για την περίοδο 2020-2025 ([16]), το σχέδιο δράσης για την ένταξη και την ενσωμάτωση ([17]), το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για τους Ρομά για την ισότητα, την ενσωμάτωση και τη συμμετοχή για την περίοδο 2020-2030 ([18]) και τη στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ([19]). Η σύσταση είναι επίσης πλήρως ευθυγραμμισμένη με τα έγγραφα πολιτικής εξωτερικής δράσης, όπως το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία 2020-2024 ([20]), τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα σχετικά με την ελευθερία της έκφρασης στο διαδίκτυο και εκτός διαδικτύου ([21]), καθώς και το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ισότητα των φύλων ΙΙΙ ([22]), συμβάλλοντας έτσι στην εσωτερική-εξωτερική συνοχή. Η ισχύς της εξωτερικής δράσης της ΕΕ στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων έχει ως έρεισμα τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ καλλιεργεί και ενισχύει τα δημοκρατικά της θεμέλια εντός της Ένωσης.

(7) Η Επιτροπή παρέχει οικονομική στήριξη σε δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης μέσω έργων στον τομέα της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης στην ΕΕ και σε τρίτες χώρες. Για παράδειγμα, από το 2014, η Επιτροπή συγχρηματοδοτεί το Παρατηρητήριο για την πολυφωνία στα μέσα ενημέρωσης, το οποίο αναλύει τους κινδύνους για την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης σε ολόκληρη την Ευρώπη και υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τους μηχανισμούς για τη διασφάλιση της ελευθερίας της έκφρασης, την ασφάλεια των δημοσιογράφων και τις συνθήκες εργασίας των δημοσιογράφων. Η Επιτροπή δεσμεύεται να συνεχίσει να στηρίζει τέτοια έργα, ιδίως στο πλαίσιο του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη».

(8) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει υποστηρίξει ενεργά την ενίσχυση της δράσης της Ένωσης για την προστασία των δημοσιογράφων. Στην έκθεσή του της 25ης Νοεμβρίου 2020 ([23]), το Κοινοβούλιο εξέφρασε τη συνεχιζόμενη, βαθιά ανησυχία του για την κατάσταση της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης στην ΕΕ, στο πλαίσιο περιστατικών κακοποίησης και επιθέσεων που εξακολουθούν να διαπράττονται κατά δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης. Το Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 29ης Απριλίου 2021 ([24]) σημείωσε ότι η προστασία των ερευνητών δημοσιογράφων και των καταγγελλόντων ([25]) αποτελεί ζωτικό συμφέρον της κοινωνίας, ενώ στο ψήφισμά του της 24ης Ιουνίου 2021, τόνισε τις ανησυχίες του όσον αφορά τις σωματικές, ψυχολογικές και οικονομικές απειλές που διαπράττονται κατά δημοσιογράφων και άλλων εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης στην ΕΕ ([26]).

([9]) Οδηγία (ΕΕ) 2018/1808 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2010/13/ΕΕ για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (ΕΕ L 303 της 28.11.2018, σ. 69).

([10]) COM(2020)825 final της 15ης Δεκεμβρίου 2020.

([11]) COM(2020)784 final της 3ης Δεκεμβρίου 2020.

([12]) COM(2021)118 final της 9ης Μαρτίου 2021. Η εν λόγω ανακοίνωση αναφέρει επίσης ότι οι νέες εξειδικευμένες ψηφιακές δεξιότητες του εργατικού δυναμικού αποτελούν προϋπόθεση για την ενεργό συμμετοχή στην ψηφιακή δεκαετία.

([13]) COM(2020) 258 final της 24ης Ιουνίου 2020.

([14]) COM(2020) 152 final της 5ης Μαρτίου 2020.

([15]) COM(2020) 698 final της 12ης Νοεμβρίου 2020.

([16]) COM(2020) 565 final της 18ης Σεπτεμβρίου 2020.

([17]) COM(2020) 758 final της 24ης Νοεμβρίου 2020.

([18]) COM(2020) 620 final της 7ης Οκτωβρίου 2020.

([19]) COM(2021) 101 final της 3ης Μαρτίου 2021.

([20]) Συμπεράσματα του Συμβουλίου του 2020 σχετικά με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία 2020-2024, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12848-2020-INIT/el/pdf.

([21]) Κατευθυντήριες γραμμές του Συμβουλίου του 2014 για τα ανθρώπινα δικαιώματα σχετικά με την ελευθερία της έκφρασης εντός και εκτός διαδικτύου, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9647-2014-INIT/el/pdf.

([22]) JOIN(2020) 17 final της 25ης Νοεμβρίου 2020.

([23]) PE652.307v02-00.

([24]) P9_TA (2021)0148.

([25]) Σημειώνεται ότι η οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με την προστασία των προσώπων που καταγγέλλουν παραβάσεις του δικαίου της Ένωσης (ΕΕ L 305 της 26.11.2019, σ. 17), εκδόθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2019 και τέθηκε σε ισχύ στις 16 Δεκεμβρίου 2019. Τα κράτη μέλη έχουν προθεσμία έως τις 17 Δεκεμβρίου 2021 για να τη μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο. Η οδηγία παρέχει κοινά πρότυπα προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ στους μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος που καταγγέλλουν παραβάσεις του δικαίου της ΕΕ στον εργοδότη τους.

([26]) P9_TA (2021)0313.

(9) Η σύσταση του 2016 του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία της δημοσιογραφίας και την ασφάλεια των δημοσιογράφων και άλλων παραγόντων των μέσων ενημέρωσης ([27]), η οποία βασίζεται στις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και στη σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, καθορίζει ολοκληρωμένα πρότυπα στον τομέα αυτό. Η σύσταση περιλαμβάνει εκτεταμένες κατευθυντήριες γραμμές για την πρόληψη, την προστασία, τη δίωξη και την προώθηση της ενημέρωσης, της εκπαίδευσης και της ευαισθητοποίησης. Ωστόσο, η στρατηγική υλοποίησης που εγκρίθηκε από τη διευθύνουσα επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα μέσα ενημέρωσης και την κοινωνία της πληροφορίας στις 28 Μαρτίου 2018 υπογράμμισε την επείγουσα ανάγκη για περαιτέρω πρόοδο στην εφαρμογή της σύστασης ([28]). Η Πλατφόρμα για την προώθηση της προστασίας της δημοσιογραφίας και της ασφάλειας των δημοσιογράφων ([29]) του Συμβουλίου της Ευρώπης συνεχίζει να καταγράφει αυξανόμενο αριθμό ειδοποιήσεων για επιθέσεις ή επιθετικότητα εναντίον δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης. Τα πρότυπα που περιλαμβάνονται στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόσβαση στα επίσημα έγγραφα ([30]) είναι επίσης ζωτικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι οι δημοσιογράφοι έχουν την πληρέστερη δυνατή πρόσβαση στις δημόσιες πληροφορίες, ώστε να μπορούν να επιτελούν το έργο τους. Η παρούσα σύσταση έχει ως στόχο να στηρίξει την εφαρμογή των προτύπων του Συμβουλίου της Ευρώπης, και ιδίως της σύστασης του 2016 για την προστασία της δημοσιογραφίας και την ασφάλεια των δημοσιογράφων και άλλων παραγόντων των μέσων ενημέρωσης.

(10) Για την προετοιμασία της παρούσας σύστασης, τον Μάρτιο του 2021 η Επιτροπή διοργάνωσε διαρθρωμένο διάλογο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Φόρουμ για τα μέσα ενημέρωσης ([31]), στον οποίο συμμετείχαν δημοσιογράφοι, ενώσεις δημοσιογράφων, συμβούλια μέσων ενημέρωσης, εταιρείες μέσων ενημέρωσης, αρχές επιβολής του νόμου, μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπρόσωποι των κρατών μελών και των ρυθμιστικών τους αρχών, καθώς και διεθνείς οργανισμοί.

(11) Μέσω της παρούσας σύστασης, η Επιτροπή αποσκοπεί στην ενίσχυση της ελευθερίας και της πολυφωνίας στα μέσα ενημέρωσης στην ΕΕ, προωθώντας τις συλλογικές και συντονισμένες προσπάθειες των κρατών μελών για τη βελτίωση της προστασίας, της ασφάλειας και την ενίσχυση της θέσης των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης. Αυτή η συντονισμένη προσέγγιση, με τη συμμετοχή όλων των βασικών ενδιαφερομένων στα κράτη μέλη και σε επίπεδο ΕΕ καθώς και των σχετικών διεθνών οργανισμών, είναι απαραίτητη ώστε οι δημοσιογράφοι και οι άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης να μπορούν να ασκούν το επάγγελμά τους στην Ευρώπη με ασφάλεια και αποτελεσματικότητα.

(12) Προκειμένου να διασφαλιστεί και να διαφυλαχθεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τους δημοσιογράφους και τους άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, η σύσταση καλύπτει σειρά θεμάτων που αφορούν διάφορες βασικές πτυχές του. Αυτό περιλαμβάνει οριζόντιες συστάσεις σχετικά με την αποτελεσματική δίωξη αξιόποινων πράξεων, τη συνεργασία με τις αρχές επιβολής του νόμου, τους μηχανισμούς ταχείας αντίδρασης, την κατάρτιση, την πρόσβαση σε πληροφορίες και χώρους, καθώς και την οικονομική και κοινωνική προστασία. Επιπλέον, η σύσταση περιλαμβάνει ειδικές συστάσεις σχετικά με τις διαμαρτυρίες και τις διαδηλώσεις, την ασφάλεια στο διαδίκτυο και την ψηφιακή ενδυνάμωση, καθώς και την κατάσταση των γυναικών δημοσιογράφων, εκείνων που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες ή εκείνων που καλύπτουν θέματα ισότητας.

(13) Εκφοβισμός, σωματική και ψυχολογική βία, παράνομες συλλήψεις και αυθαίρετες κρατήσεις, παράνομη παρακολούθηση, έμφυλη βία, παρενόχληση ή επιθέσεις που βασίζονται σε διακρίσεις, εντός και εκτός διαδικτύου, είναι μερικά μόνο παραδείγματα απειλών κατά των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης. Οι δημόσιες αρχές οφείλουν να προστατεύουν την ελευθερία της έκφρασης και την ασφάλεια των δημοσιογράφων, παρέχοντας το κατάλληλο νομικό περιβάλλον, λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη τις αξιόποινες απειλές κατά των δημοσιογράφων, διώκοντας σθεναρά τους δράστες τυχόν επιθέσεων και διασφαλίζοντας τη δέουσα διερεύνηση και παρακολούθηση, μεταξύ άλλων μέσω της επιβολής αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η διεξοδικότητα, η αμεροληψία, η ανεξαρτησία, η διαφάνεια και η έγκαιρη διεξαγωγή των ερευνών και της δίωξης των εγκλημάτων κατά των δημοσιογράφων. Για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της ερευνητικής δράσης, οι αρχές των κρατών μελών θα μπορούσαν να εξετάσουν το ενδεχόμενο δημιουργίας ειδικών μονάδων στο πλαίσιο των αστυνομικών δυνάμεων για τη διερεύνηση εγκλημάτων κατά δημοσιογράφων — σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των δημοσιογράφων ([32]). Ο διορισμός και η κατάρτιση συντονιστών στις εισαγγελίες και τα δικαστήρια θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στην επιτυχία των δικαστικών διαδικασιών. Η παροχή μέτρων ατομικής προστασίας είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για τους δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης των οποίων η ασφάλεια κινδυνεύει. Δεδομένου ότι τα εγκλήματα κατά των δημοσιογράφων μπορεί επίσης να έχουν διακρατικό χαρακτήρα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να κάνουν πλήρη χρήση των υφιστάμενων ευρωπαϊκών πλαισίων νομικής συνεργασίας και, αν χρειαστεί, να ζητήσουν υποστήριξη από εξειδικευμένους ευρωπαϊκούς οργανισμούς όπως η

([27]) CM/Rec (2016) 4.

([28]) Οδηγός εφαρμογής της σύστασης CM/Rec(2016)4 σχετικά με την προστασία της δημοσιογραφίας και την ασφάλεια των δημοσιογράφων και άλλων παραγόντων των μέσων ενημέρωσης.

([29]) https://www.coe.int/en/web/media-freedom. Το χαμηλό ποσοστό ανταπόκρισης των κρατών μελών δείχνει την ανάγκη για περαιτέρω δράση.

([30]) Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόσβαση στα επίσημα έγγραφα: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/205.

([31]) Το Ευρωπαϊκό φόρουμ για τα μέσα ενημέρωσης συστάθηκε από την Επιτροπή στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τα μέσα ενημέρωσης και τα οπτικοακουστικά μέσα για την ενίσχυση της συνεργασίας με τους ενδιαφερόμενους φορείς σε θέματα που αφορούν τα μέσα ενημέρωσης.

([32]) UNESCO/IAP, Κατευθυντήριες γραμμές για εισαγγελείς σε υποθέσεις εγκλημάτων κατά δημοσιογράφων.

Ευρωπόλ και η Eurojust. Σύμφωνα με την πρόταση της Επιτροπής για ενίσχυση της εντολής της Ευρωπόλ ([33]), σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, εάν η Ευρωπόλ κρίνει ότι πρέπει να κινηθεί ποινική έρευνα, μπορεί να καλεί τις αρμόδιες αρχές ενός κράτους μέλους να κινήσουν, να διεξάγουν ή να συντονίσουν έρευνα για έγκλημα που θίγει κοινό συμφέρον που καλύπτεται από πολιτική της ΕΕ, ακόμη και αν το εν λόγω έγκλημα δεν έχει διασυνοριακή διάσταση.

(14) Η ομαλή, αποτελεσματική και κατάλληλη συνεργασία μεταξύ των δημοσιογράφων, των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης και των αρχών επιβολής του νόμου θα μπορούσε να εξασφαλίσει καλύτερη πρόληψη κατά των απειλών και των επιθέσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν πλαίσια συνεργασίας μεταξύ μεμονωμένων δημοσιογράφων, ενώσεων δημοσιογράφων και αρχών επιβολής του νόμου και να ενθαρρύνουν ενεργά τον μεταξύ τους διάλογο ([34]), με τη συμμετοχή των φορέων αυτορρύθμισης των μέσων ενημέρωσης (συμβούλια μέσων ενημέρωσης και τύπου). Η συνεργασία αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη δημιουργία κοινών κέντρων συντονισμού από τις αρχές επιβολής του νόμου και τους εκπροσώπους των δημοσιογράφων ([35]). Τα κοινά κέντρα συντονισμού θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με τις εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης των θυμάτων, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της ψυχολογικής ευεξίας των δημοσιογράφων που πέφτουν θύματα εγκλήματος.

(15) Η καθιέρωση σημείων υποστήριξης, επαφής και μηχανισμών ταχείας αντίδρασης και έγκαιρης προειδοποίησης, ανεξάρτητων από τις αρχές επιβολής του νόμου, αποτελεί ζωτικό στοιχείο του συστήματος υποστήριξης των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης που αποτελούν στόχο φυσικών και διαδικτυακών επιθέσεων. Αυτά τα σημεία επαφής θα πρέπει να είναι δωρεάν, εύκολα προσβάσιμα από τους δημοσιογράφους (και, όταν χρειάζεται, από τις οικογένειές τους) και να λειτουργούν με διαφάνεια. Όπως απαιτείται από την οδηγία 2012/29/ΕΕ ([36]), κάθε θύμα έχει δικαίωμα να λαμβάνει υποστήριξη και προστασία σύμφωνα με τις ατομικές του ανάγκες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν μέτρα για τη δημιουργία και τη διατήρηση εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης, ιδίως σημείων επαφής, που παρέχουν συμβουλές, νομικές συμβουλές και ψυχολογική υποστήριξη, καθώς και καταφύγια ή οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη στέγαση για δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης που έχουν πέσει θύματα εγκλημάτων. Τα εν λόγω σημεία επαφής θα πρέπει επίσης να λειτουργούν ως «ψηφιακά καταφύγια» και να παρέχουν υποστήριξη στον τομέα της ψηφιακής ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένης, όπου είναι εφικτό, της παροχής εμπειρογνωμοσύνης στον τομέα της κυβερνοασφάλειας. Τα σημεία επαφής θα πρέπει να παρέχουν υποστήριξη στους δημοσιογράφους και τις αίθουσες σύνταξης για την αντιμετώπιση των διαδικτυακών απειλών και της παρενόχλησης κατά των δημοσιογράφων, συμπεριλαμβανομένων των απειλών και της παρενόχλησης κατά των δημοσιογράφων λόγω του φύλου τους, του σεξουαλικού προσανατολισμού τους, της εθνοτικής καταγωγής ή της κοινωνικής τους προέλευσης ή οποιουδήποτε άλλου λόγου που απαριθμείται στο άρθρο 21 του Χάρτη. Η αποτελεσματική λειτουργία των μηχανισμών ταχείας αντίδρασης και έγκαιρης προειδοποίησης απαιτεί σταθερή και επαρκή χρηματοδότηση των φορέων που εκτελούν τα καθήκοντα αυτά ([37]).

(16) Απαιτείται ένα ισχυρό σύστημα εγγυήσεων σε εθνικό επίπεδο για να μπορέσουν οι δημοσιογράφοι να εκπληρώσουν τον κρίσιμο ρόλο τους «στο πεδίο», ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση σε χώρους, τις πηγές πληροφοριών και την κάλυψη εκδηλώσεων δημοσίου ενδιαφέροντος ([38]). Οι αρχές των κρατών μελών θα πρέπει να ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους αυθαίρετης άρνησης διαπίστευσης ή εγγραφής ή δυσκίνητων συστημάτων ή διαδικασιών εγγραφής και διαπίστευσης, οι οποίες θα μπορούσαν να αποτρέψουν τους δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης από το να μπορούν να επιτελέσουν αποτελεσματικά το έργο τους και, ταυτόχρονα, μπορεί να συνιστούν αδικαιολόγητους, μεροληπτικούς ή δυσανάλογους περιορισμούς της ελευθερίας παροχής δημοσιογραφικών υπηρεσιών . Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για την διαφύλαξη του ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ελευθερία της έκφρασης, καθώς και για την εξασφάλιση της συμμετοχής των δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης σε δημόσιες συζητήσεις για θέματα νόμιμου δημόσιου συμφέροντος.

(17) Η διασφάλιση της πρόσβασης σε έγγραφα και πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των επίσημων ιστότοπων, και η έγκαιρη λήψη απαντήσεων είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορούν οι δημοσιογράφοι να επιτελέσουν το έργο τους. Ενώ η πρόσβαση στις πληροφορίες διασφαλίζεται από τον νόμο σε όλα τα κράτη μέλη, σε πολλές περιπτώσεις εξακολουθούν να υπάρχουν πρακτικά εμπόδια ([39]). Οι πρόσφατες περιπτώσεις νομοθεσίας έκτακτης ανάγκης που αποσκοπούσε στην αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, η οποία ενίοτε περιελάμβανε διατάξεις ποινικού χαρακτήρα, σε ορισμένες περιπτώσεις είχε αποτρεπτικό αποτέλεσμα στο έργο των δημοσιογράφων ([40]). Τέτοιες

([33]) COM(2020) 796 final της 9ης Δεκεμβρίου 2020.
([34]) Π.χ. ο αστυνομικός κώδικας για την ελευθερία του Τύπου.
([35]) Π.χ. το πρωτόκολλο «PersVeilig» στις Κάτω Χώρες και το κέντρο συντονισμού σχετικά με το φαινόμενο του εκφοβισμού δημοσιογράφων στην Ιταλία.
([36]) Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων της εγκληματικότητας και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57).
([37]) Σε επίπεδο ΕΕ, η Επιτροπή στηρίζει τον πανευρωπαϊκό μηχανισμό ταχείας αντίδρασης για παραβιάσεις της ελευθερίας του Τύπου και των μέσων ενημέρωσης μέσω ενός ειδικού πιλοτικού σχεδίου: https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/pilot-project-europe-wide-response-mechanism-violation-press-and-media-freedom.
([38]) Επιτροπή της Βενετίας και Κατευθυντήριες γραμμές ΟΑΣΕ/ΟΔΔΥ για την ελευθερία της ειρηνικής συνάθροισης.
([39]) Έκθεση του 2021 για το κράτος δικαίου. Ειδικότερα, σε ορισμένα κράτη μέλη, οι κανόνες για την προστασία των δεδομένων μπορεί να χρησιμοποιούνται ως πρόσχημα για τον περιορισμό της πρόσβασης σε πληροφορίες.
([40]) IPI COVID-19 Press Freedom Tracker.

διατάξεις μπορεί να αποτελούν αδικαιολόγητους, μεροληπτικούς ή δυσανάλογους περιορισμούς της ελευθερίας παροχής δημοσιογραφικών υπηρεσιών. Στην ανακοίνωσή της σχετικά με την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης για την COVID-19 ([41]), η Επιτροπή σημείωσε ότι οι νόμοι που τυποποιούν τα εγκλήματα αυτά με υπερβολικά ευρείς όρους ή που προβλέπουν δυσανάλογες ποινές μπορούν να περιορίσουν την προθυμία των πηγών να μιλήσουν στους δημοσιογράφους και να οδηγήσουν σε αυτολογοκρισία.

(18) Ένα σύγχρονο πλαίσιο για την προστασία των δημοσιογράφων θα πρέπει να περιλαμβάνει τη συνεχή ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων για όλους τους φορείς που σχετίζονται με την προστασία των δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης ([42]). Οι δραστηριότητες κατάρτισης για τις αρχές επιβολής του νόμου μπορούν να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση και την προσοχή των αστυνομικών δυνάμεων όσον αφορά τη προστασία της ασφάλειας των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης. Στις δικαστικές και εισαγγελικές υπηρεσίες θα πρέπει επίσης να παρασχεθεί ειδική κατάρτιση, η οποία μπορεί να τις εφοδιάσει με καλύτερη κατανόηση, π.χ. των διεθνών προτύπων για την ελευθερία της έκφρασης, την πρόσβαση στην πληροφόρηση και την ασφάλεια των δημοσιογράφων ([43]). Η κατάρτιση είναι εξίσου κρίσιμη για την προώθηση των πιο αποτελεσματικών προσεγγίσεων για την πρόληψη φυσικών και διαδικτυακών επιθέσεων εναντίον δημοσιογράφων και θα πρέπει να παρέχει στους συμμετέχοντες τα κατάλληλα εργαλεία για την αντιμετώπιση τέτοιων απειλών. Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η συνεργασία μεταξύ δημοσιογράφων, δημοσιογραφικών ενώσεων, διαδικτυακών πλατφορμών και εκπροσώπων των αρχών επιβολής του νόμου. Οι εταιρείες μέσων ενημέρωσης μπορούν επίσης να ενισχύσουν τη θέση των δημοσιογράφων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δραστηριοποιούνται βάσει άτυπων μορφών απασχόλησης (ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης), μέσω της τακτικής κατάρτισης σε θέματα ασφάλειας, καθώς και μέσω της ανάπτυξης συστημάτων ανάλυσης κινδύνου, επιχειρησιακών σχεδίων και αναφορών μετά από περιστατικά. Η ανάπτυξη αυτών των δεξιοτήτων απαιτεί ειδική και συχνά δαπανηρή εκπαίδευση, την οποία μπορούν συνήθως να παρέχουν μόνο οι αίθουσες σύνταξης μεγάλων και καθιερωμένων οργανισμών . Επομένως, τα μικρότερα μέσα ενημέρωσης ενδέχεται να χρειαστούν οικονομική βοήθεια από την άποψη αυτή. Ομοίως, οι ελεύθεροι επαγγελματίες, καθώς και οι αυτοαπασχολούμενοι δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης ενδέχεται να χρειάζονται οικονομική βοήθεια, καθώς συχνά πρέπει να παρακολουθούν την κατάρτιση με δική τους πρωτοβουλία. Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί η σημασία της κατάρτισης των ελεγκτών γεγονότων, οι οποίοι αποτελούν επίσης σημαντικό στοιχείο του περιβάλλοντος των μέσων ενημέρωσης.

(19) Οι οικονομικές επιπτώσεις της νόσου COVID-19 ανέδειξαν την ανάγκη να εξασφαλιστούν ασφαλείς και κατάλληλες συνθήκες εργασίας για τους δημοσιογράφους. Οι ελεύθεροι δημοσιογράφοι, ειδικότερα, έχουν βρεθεί σε ευάλωτη κατάσταση, χάνοντας συχνά τις πηγές εισοδήματος και έχοντας ελάχιστη ή καθόλου κοινωνική προστασία. Το πλαίσιο για την προστασία των δημοσιογράφων θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσημη και αποτελεσματική πρόσβαση σε επαρκή κοινωνική προστασία για όλους τους δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εργάζονται με άτυπες μορφές απασχόλησης, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου της 8ης Νοεμβρίου 2019 ([44]). Αυτό δεν αφορά μόνο τη διαθεσιμότητα μηχανισμών στήριξης του εισοδήματος, αλλά και την αποτελεσματική και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε άλλες μορφές κοινωνικής προστασίας, όπως για παράδειγμα οι άδειες ή τα μέτρα στήριξης των γονέων.

(20) Οι ερευνητές δημοσιογράφοι διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, της διαφθοράς και του εξτρεμισμού. Το έργο τους ενέχει ιδιαίτερα υψηλό κίνδυνο φυσικών απειλών και επιθέσεων, γεγονός που, στις πιο τραγικές περιπτώσεις, μπορεί να οδηγήσει σε δολοφονίες, όπως έχει συμβεί τα τελευταία χρόνια στην Ευρώπη. Τα κράτη μέλη καλούνται να ενισχύσουν τα μέτρα προστασίας των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης που ασχολούνται με θέματα που σχετίζονται με το οργανωμένο έγκλημα και τη διαφθορά. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά όλα τα διαθέσιμα εργαλεία διακρατικής συνεργασίας για την ταχεία διερεύνηση των εγκλημάτων κατά δημοσιογράφων που είναι θύματα του οργανωμένου εγκλήματος, ώστε να διασφαλιστεί η ταχεία προσαγωγή των υπευθύνων στη δικαιοσύνη.

(21) Οι δημοσιογράφοι και οι άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης αντιμετωπίζουν ολοένα και περισσότερες επιθέσεις και παρενοχλήσεις κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών και διαδηλώσεων. Κατά τη διάρκεια τέτοιων εκδηλώσεων, ορισμένοι δημοσιογράφοι μπορεί να εκτεθούν σε επιθέσεις από ιδιώτες, που κυμαίνονται από σωματικές επιθέσεις, βία και λεκτική κακοποίηση μέχρι επιθέσεις στον εξοπλισμό τους. Μερικές φορές μπορεί επίσης να εκτεθούν σε ενέργειες των αρχών επιβολής του νόμου, όπως αυθαίρετες συλλήψεις και ανακρίσεις ή δυσανάλογες ποινικές διώξεις ([45]). Συνεπώς, απαιτούνται επιχειρησιακές λύσεις για να διασφαλιστεί η ασφάλεια των δημοσιογράφων κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων, να μειωθεί ο

([41]) JOIN(2020) 8 final της 10ης Ιουνίου 2020.

([42]) Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να υποβάλουν αίτηση για να λάβουν αυτές τις ενότητες κατάρτισης στο πλαίσιο των προσφορών κατάρτισης διεθνών οργανισμών, όπως του Συμβουλίου της Ευρώπης ή της UNESCO. Τα κράτη μέλη που επιλέγουν να αναπτύξουν τις δικές τους ενότητες κατάρτισης πρέπει να διασφαλίζουν ότι το περιεχόμενο είναι σύμφωνο με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, μεταξύ άλλων αντλώντας έμπνευση από ενότητες κατάρτισης που προσφέρονται από διεθνείς οργανισμούς.

([43]) Π.χ. Μαζικό ανοικτό διαδικτυακό μάθημα της UNESCO για δικαστές και δικαστικούς παράγοντες σχετικά με τα διεθνή πρότυπα για την ελευθερία της έκφρασης και την ασφάλεια των δημοσιογράφων.

([44]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την πρόσβαση των εργαζομένων και των αυτοαπασχολούμενων στην κοινωνική προστασία, 2019/C 387/01 (ΕΕ C 387 της 15.11.2019, σ. 1).

([45]) «Wanted! Real action for media freedom in Europe» (Καταζητείται: πραγματική δράση για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης στην Ευρώπη), ετήσια έκθεση των οργανώσεων-εταίρων προς την πλατφόρμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προώθηση της προστασίας της δημοσιογραφίας και της ασφάλειας των δημοσιογράφων, Συμβούλιο της Ευρώπης, 2021.

κίνδυνος τυχόν αδικαιολόγητων ή δυσανάλογων ενεργειών και να εξασφαλιστεί αποτελεσματική προστασία από τις δυνάμεις επιβολής του νόμου. Ειδικότερα, οι ανεξάρτητοι αξιωματικοί σύνδεσμοι θα μπορούσαν να διασφαλίσουν ότι οι αρχές επιβολής του νόμου επικοινωνούν με τους δημοσιογράφους κατά τη διάρκεια διαδηλώσεων και θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως σημεία πρώτης επαφής για τους δημοσιογράφους σε περίπτωση βίας ή παρενόχλησης. Οι εν λόγω αξιωματικοί σύνδεσμοι θα μπορούσαν να εκπαιδευτούν σε τεχνικές διαχείρισης και μετριασμού των κινδύνων κατά τη διάρκεια δημόσιων συγκεντρώσεων και να παρέχουν αρχικές συμβουλές σχετικά με τα ένδικα μέσα που είναι διαθέσιμα σε δημοσιογράφους που πέφτουν θύματα βίας κατά τη διάρκεια διαδηλώσεων ή διαδηλώσεων.

(22) Η ψηφιακή και διαδικτυακή ασφάλεια έχει γίνει μείζον θέμα για τους δημοσιογράφους. Οι εκστρατείες δυσφήμησης και η διαδικτυακή απαξίωση δημοσιογράφων είναι συχνές. Η κατάσταση αυτή είναι ιδιαίτερα ανησυχητική όταν αυτές οι επιθέσεις προέρχονται από πολιτικούς ή ισχυρά δημόσια πρόσωπα ([46]). Οι συγχρονισμένες επιθέσεις εναντίον δημοσιογράφων από trolls και bots, η παραβίαση λογαριασμών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, οι περιορισμοί στο διαδίκτυο ή ο κυβερνοεκφοβισμός είναι μερικά παραδείγματα επιθέσεων στο διαδίκτυο εναντίον δημοσιογράφων και των πηγών τους. Η ασφάλεια των γυναικών δημοσιογράφων προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία. Οι δημοσιογράφοι και οι άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης δεν είναι μόνο στόχοι διαδικτυακής υποκίνησης σε μίσος ([47]) και απειλών σωματικής βίας, αλλά μπορούν επίσης να αποτελέσουν αντικείμενο παράνομης παρακολούθησης ([48]), μεταξύ άλλων στο πλαίσιο αστυνομικών ερευνών, η οποία μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την προστασία των δημοσιογραφικών πηγών. Η διασφάλιση της κυβερνοασφάλειας των συσκευών κινητής επικοινωνίας και η διασφάλιση ότι οι δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης δεν υπόκεινται σε παράνομη διαδικτυακή παρακολούθηση ή επιτήρηση είναι επομένως υψίστης σημασίας για την προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών των δημοσιογράφων. Οι αρχές των κρατών μελών που είναι αρμόδιες για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, την επιβολή του νόμου στο διαδίκτυο και την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο θα πρέπει να διαδραματίσουν ρόλο στη διασφάλιση της ψηφιακής ασφάλειας.

(23) Η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται μέσω εργαλείων παρακολούθησης ή επιτήρησης πρέπει να συμμορφώνεται με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([49]) και την οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([50]) για την επιβολή του νόμου, όπως ισχύουν. Οι εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων και τα δικαστήρια διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής τους.

(24) Οι δημοσιογράφοι και οι άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης θα πρέπει να αποκτήσουν ψηφιακές δεξιότητες, ώστε να ενισχύσουν την ανθεκτικότητά τους στον κυβερνοχώρο και να μπορούν να αντιμετωπίζουν καλύτερα τις κυβερνοαπειλές. Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί ο αποτελεσματικός διάλογος μεταξύ των φορέων αυτορρύθμισης των μέσων ενημέρωσης, των ενώσεων δημοσιογράφων και των εκπροσώπων του κλάδου, καθώς και των αρχών των κρατών μελών στον τομέα των μέσων ενημέρωσης, της επιγραμμικής επιβολής του νόμου και της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, ιδίως για την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων μεταξύ των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης, για παράδειγμα μέσω στοχευμένης κατάρτισης ([51]).

(25) Οι στατιστικές καταδεικνύουν ότι οι γυναίκες δημοσιογράφοι δέχονται περισσότερες απειλές από τους άνδρες συναδέλφους τους ([52]), ιδίως με τη μορφή διαδικτυακής παρενόχλησης, απειλών βιασμού και θανάτου, καθώς και υποκίνησης σε μίσος λόγω φύλου. Οι επιθέσεις αυτές είναι μερικές φορές το αποτέλεσμα ενορχηστρωμένων εκστρατειών με στόχο την απαξίωση ή τη φίμωση των γυναικών δημοσιογράφων. Μπορεί να οδηγήσουν σε αυτολογοκρισία, απόσυρση από τις διαδικτυακές κοινότητες ή ακόμη και σε αποφάσεις αποχώρησης από το επάγγελμα ([53]). Η έρευνα δείχνει επίσης ότι τέτοιες μορφές διαδικτυακής παρενόχλησης, απειλών και υποκίνησης σε μίσος στρέφονται επίσης δυσανάλογα κατά δημοσιογράφων που

([46]) Έκθεση του 2021 για το κράτος δικαίου.

([47]) Για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της εξάπλωσης της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, τον Μάιο του 2016, η Επιτροπή συμφώνησε με τις μεγάλες διαδικτυακές πλατφόρμες σε έναν «Κώδικα δεοντολογίας για την αντιμετώπιση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο». Η Επιτροπή επιδιώκει επίσης να επεκτείνει τον κατάλογο των εγκλημάτων της ΕΕ ώστε να συμπεριλάβει τη ρητορική μίσους και τα εγκλήματα μίσους.

([48]) https://forbiddenstories.org/fr/case/le-pegasus-project/

([49]) Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

([50]) Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89).

([51]) Όπως προβλέπεται στο Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για τη Δημοκρατία, η Επιτροπή δεσμεύτηκε επίσης να προωθήσει τη βιώσιμη χρηματοδότηση έργων με επίκεντρο τη νομική και πρακτική βοήθεια προς τους δημοσιογράφους στην ΕΕ και αλλού, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης για την ασφάλεια και την κυβερνοασφάλεια των δημοσιογράφων και της διπλωματικής υποστήριξης.

([52]) Π.χ. Ετήσια έκθεση των οργανισμών-εταίρων προς την πλατφόρμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προώθηση της προστασίας της δημοσιογραφίας και της ασφάλειας των δημοσιογράφων (2021): https://rm.coe.int/final-version-annual-report-2021-en-wanted-real-action-for-media-freed/1680a2440e. Διαδικτυακή βία κατά γυναικών δημοσιογράφων: μια παγκόσμια εικόνα της συχνότητας εμφάνισης και των επιπτώσεων, UNESCO (2020): https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000375136, Οδηγός πόρων για την ασφάλεια των γυναικών δημοσιογράφων στο διαδίκτυο, ΟΑΣΕ (2020): https://www.osce.org/representative-on-freedom-of-media/468861.

([53]) Παγκόσμια μελέτη ICFJ-UNESCO: «Διαδικτυακή βία κατά γυναικών δημοσιογράφων» και Έκθεση του Παρατηρητηρίου για την Πολυφωνία στα Μέσα Ενημέρωσης του 2021, βλέπε: https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/

ανήκουν σε μειονοτική ομάδα, έχουν μεταναστευτικό υπόβαθρο ή καλύπτουν συναφή θέματα ([54]). Οι γυναίκες δημοσιογράφοι που καλύπτουν θέματα σχετικά με το φύλο και την ισότητα είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες σε απειλές και αντίποινα ([55]).

(26) Τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι η έμφυλη βία εξακολουθεί να είναι διαδεδομένη σε όλη την Ευρώπη ([56]). Ωστόσο, η διαθεσιμότητα λεπτομερών δεδομένων και η διαφάνεια των καταγγελιών σχετικά με τη βία κατά γυναικών δημοσιογράφων, δημοσιογράφων που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες ή δημοσιογράφων που καλύπτουν θέματα ισότητας εξακολουθεί να είναι περιορισμένη. Τα κράτη μέλη, ο κλάδος, η κοινωνία των πολιτών και οι ερευνητές θα πρέπει να συνεργαστούν για να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις σχετικά με την εν λόγω βία. Αυτό θα μπορούσε επίσης να επιτευχθεί με την ενθάρρυνση των εθνικών φορέων ισότητας να υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις σχετικά με την κατάσταση των εν λόγω δημοσιογράφων.

(27) Οι γυναίκες εξακολουθούν να υποεκπροσωπούνται στον τομέα των μέσων ενημέρωσης σε διευθυντικές και ανώτατες εκτελεστικές θέσεις, καθώς και σε θέσεις αρχισυντακτών ([57]). Επιπλέον, διακρίσεις σε βάρος γυναικών δημοσιογράφων, δημοσιογράφων που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες ή δημοσιογράφων που καλύπτουν θέματα ισότητας μπορεί να σημειωθούν μέσα στις αίθουσες σύνταξης. Ως εκ τούτου, τα μέτρα που ενισχύουν την ισότητα και την ενσωμάτωση στον κλάδο των μέσων ενημέρωσης, αλλά και εξασφαλίζουν ίσες ευκαιρίες εργασίας και ένα ασφαλές και χωρίς αποκλεισμούς εργασιακό περιβάλλον είναι αναγκαία ([58]). Οι τακτικοί διάλογοι μεταξύ των κρατών μελών, των εκπροσώπων των δημοσιογράφων και των φορέων αυτορρύθμισης των μέσων ενημέρωσης, καθώς και οι συλλογικές συμβάσεις διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας, παρενόχλησης και διακρίσεων στον τομέα των μέσων ενημέρωσης.

(28) Η παρούσα σύσταση αναγνωρίζει τον σημαντικό ρόλο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των ειδησεογραφικών οργανισμών στην αντιμετώπιση της παρενόχλησης, των απειλών και της υποκίνησης σε μίσος εκτός και εντός διαδικτύου, καθώς και των διακρίσεων κατά των γυναικών δημοσιογράφων, των δημοσιογράφων που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες ή που καλύπτουν θέματα ισότητας. Είναι σημαντικό να υποστηριχθούν οι πρωτοβουλίες των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών για την ευαισθητοποίηση, την υποστήριξη και την ενίσχυση της θέσης αυτών των δημοσιογράφων. Το ίδιο ισχύει και για τις πρωτοβουλίες για την προώθηση της ανταλλαγής γνώσεων και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των ειδησεογραφικών οργανισμών.

(29) Η Επιτροπή θα διεξάγει τακτικό διάλογο με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη στα σχετικά φόρουμ, ιδίως στο Ευρωπαϊκό φόρουμ για τα μέσα ενημέρωσης, και θα παρακολουθεί στενά όλες τις ενέργειες που αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη μετά την έκδοση της παρούσας σύστασης. Το δίκτυο σημείων επαφής για το κράτος δικαίου θα μπορούσε επίσης να συζητήσει θέματα που αφορούν την ασφάλεια των δημοσιογράφων ως μέρος του ευρύτερου πλαισίου του κράτους δικαίου. Το αργότερο 18 μήνες μετά την έκδοση της σύστασης, και στη συνέχεια κατόπιν αιτήματος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στην Επιτροπή όλες τις σχετικές πληροφορίες που εύλογα αναμένεται να παράσχουν, ώστε η Επιτροπή να μπορεί να παρακολουθεί τη συμμόρφωση. Η Επιτροπή προτίθεται να διενεργεί αξιολογήσεις, οι οποίες θα αξιολογούν την εφαρμογή της παρούσας σύστασης από τα κράτη μέλη και θα αναπτύσσουν βασικούς δείκτες επιδόσεων που σχετίζονται, για παράδειγμα, με: ειδοποιήσεις σχετικά με την πλατφόρμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προώθηση της προστασίας της δημοσιογραφίας και της ασφάλειας των δημοσιογράφων, πώς αντιμετωπίστηκαν οι εν λόγω ειδοποιήσεις, ανεπίλυτες και επιλυμένες νομικές διαδικασίες σχετικά με εγκλήματα κατά δημοσιογράφων, τη συμμετοχή των αρμόδιων οργάνων της ΕΕ στις διαδικασίες αυτές, καθώς και την εκτέλεση των έργων και δράσεων που έχουν θεσπιστεί από τα κράτη μέλη για τη στήριξη των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης. Με βάση τις πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν και όλες τις άλλες διαθέσιμες πληροφορίες ([59]), η Επιτροπή θα αξιολογήσει τον αντίκτυπο της παρούσας σύστασης και θα καθορίσει εάν απαιτούνται πρόσθετα μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας, της ασφάλειας και της αυτεξουσιότητας των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης.

(30) Η παρούσα σύσταση απευθύνεται στα κράτη μέλη. Οι υποψήφιες χώρες και οι δυνητικά υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ, καθώς και οι χώρες της πολιτικής γειτονίας της ΕΕ ενθαρρύνονται επίσης να ακολουθήσουν την παρούσα σύσταση,

([54]) IPI, Βέλτιστες πρακτικές για την αντιμετώπιση της διαδικτυακής βίας κατά των δημοσιογράφων.
([55]) UNESCO, Αποτρεπτικό αποτέλεσμα: παγκόσμιες τάσεις της διαδικτυακής βίας κατά των γυναικών δημοσιογράφων.
([56]) Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), Βία κατά των γυναικών: έρευνα σε ολόκληρη την ΕΕ, 2014. FRA, Εγκληματικότητα, ασφάλεια και δικαιώματα των θυμάτων, 2021.
([57]) Τόσο το ΠΠΜ του 2020 όσο και το ΠΠΜ του 2021 αναφέρουν υψηλούς κινδύνους όσον αφορά την πρόσβαση των γυναικών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης στο πλαίσιο του δείκτη για την κοινωνική ενσωμάτωση.
([58]) Τις επικείμενες κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις της UNESCO για τις αίθουσες σύνταξης σχετικά με τον τρόπο πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών δημοσιογράφων και τη Σύμβαση C190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας – Βία και παρενόχληση, 2019, που εστιάζει στη βία και την παρενόχληση στο εργασιακό περιβάλλον.
([59]) Όπως εκθέσεις ή γνωμοδοτήσεις που συντάσσονται από διεθνείς οργανισμούς και φορείς, όπως για παράδειγμα το Συμβούλιο της Ευρώπης και η Επιτροπή της Βενετίας.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

(1) Η παρούσα σύσταση παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη για τη λήψη αποτελεσματικών, κατάλληλων και αναλογικών μέτρων για τη διασφάλιση της προστασίας, της ασφάλειας και της ενίσχυσης της θέσης των δημοσιογράφων, σε πλήρη συμμόρφωση με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, ιδίως με τις αρχές της ελευθερίας και της πολυφωνίας στα μέσα ενημέρωσης, το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης, το δικαίωμα στην ακεραιότητα του ατόμου, το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια και το δικαίωμα στη μη διάκριση, καθώς και με άλλες εφαρμοστέες διατάξεις του δικαίου της ΕΕ, τα διεθνή πρότυπα και τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών.

(2) Η παρούσα σύσταση βασίζεται και εδραιώνει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στο πλαίσιο των υφιστάμενων δραστηριοτήτων πολιτικής και υποστήριξης —σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο— για τη διασφάλιση της προστασίας, της ασφάλειας και της ενίσχυσης της θέσης των δημοσιογράφων και την προώθηση και προστασία της ελευθερίας και της πολυφωνίας στα μέσα ενημέρωσης.

(3) Η παρούσα σύσταση δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κρατών μελών να λαμβάνουν μέτρα για την αύξηση της ασφάλειας των δημοσιογράφων σύμφωνα με τα εθνικά νομικά συστήματα, τα επαγγελματικά πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές και τα πρωτόκολλα.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΣΕ ΟΛΟΚΛΗΡΗ ΤΗΝ ΕΕ

Αποτελεσματική και αμερόληπτη διερεύνηση και δίωξη των αξιόποινων πράξεων

(4) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διερευνούν και να ασκούν ποινική δίωξη για όλες τις αξιόποινες πράξεις που διαπράττονται κατά δημοσιογράφων, είτε εντός είτε εκτός διαδικτύου, με αμερόληπτο, ανεξάρτητο, αποτελεσματικό, διαφανή και έγκαιρο τρόπο, κάνοντας πλήρη χρήση της ισχύουσας εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και η ταχεία απονομή δικαιοσύνης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και να αποτρέπεται η δημιουργία «κουλτούρας» ατιμωρησίας όσον αφορά τις επιθέσεις κατά δημοσιογράφων.

(5) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες, εμπειρογνωμοσύνη και βέλτιστες πρακτικές με άλλα κράτη μέλη και, κατά περίπτωση, με διεθνείς οργανισμούς σε υποθέσεις που αφορούν την ασφάλεια των δημοσιογράφων. Κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εμπλέκουν τις αρμόδιες ευρωπαϊκές αρχές, όπως η Ευρωπόλ και η Eurojust, στην επίλυση εγκλημάτων που διαπράττονται κατά δημοσιογράφων.

Συνεργασία μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου, των δημοσιογράφων και των ενώσεων που εκπροσωπούν δημοσιογράφους

(6) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν κέντρα συντονισμού και πρωτόκολλα συνεργασίας μεταξύ των εκπροσώπων των αστυνομικών δυνάμεων και των υπηρεσιών ασφαλείας τους, των δικαστικών αρχών, των τοπικών δημόσιων αρχών και των φορέων των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιογραφικών ενώσεων και συνδικάτων και των φορέων αυτορρύθμισης των μέσων ενημέρωσης. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να προωθήσουν έναν συνεχή διάλογο μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και των δημοσιογράφων σχετικά με τους τρόπους πρόληψης και αντιμετώπισης των απειλών και των επιθέσεων κατά των δημοσιογράφων, με τη συμμετοχή των φορέων αυτορρύθμισης των μέσων ενημέρωσης. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τα εν λόγω μέτρα συντονισμού και συνεργασίας.

(7) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν έγκαιρη και αποτελεσματική προσωπική προστασία στους δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης των οποίων η ασφάλεια διατρέχει αξιόπιστο κίνδυνο σωματικής επίθεσης που συνδέεται με την εργασία τους. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν ταχέως μέτρα προσωπικής προστασίας σε ερευνητές δημοσιογράφους και δημοσιογράφους που ασχολούνται με τη διαφθορά, το οργανωμένο έγκλημα ή την τρομοκρατία, οι οποίοι έχουν καταγγείλει απειλές στην αστυνομία. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε μέτρα προσωπικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης εντολών προστασίας, για γυναίκες δημοσιογράφους και δημοσιογράφους που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες. Θα πρέπει επίσης να εξεταστούν προσεκτικά ειδικά μέτρα προστασίας για τους στενούς συγγενείς των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης.

Ανεξάρτητοι μηχανισμοί αντίδρασης και στήριξης

(8) Τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των δημοσιογράφων, θα πρέπει να υποστηρίξουν τη δημιουργία εξειδικευμένων υπηρεσιών —μηχανισμών ταχείας αντίδρασης— που θα παρέχουν νομικές συμβουλές, ψυχολογική υποστήριξη και καταφύγια για δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης που αντιμετωπίζουν απειλές. Αυτές οι εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης θα πρέπει επίσης να λειτουργούν ως σημεία επαφής και γραμμές βοήθειας έκτακτης ανάγκης.

(9) Τα σημεία επαφής θα πρέπει επίσης να παρέχουν την κατάλληλη υποστήριξη στους δημοσιογράφους και τις αίθουσες σύνταξης για την αντιμετώπιση των διαδικτυακών απειλών και της παρενόχλησης κατά των δημοσιογράφων, συμπεριλαμβανομένων των απειλών και της παρενόχλησης κατά των δημοσιογράφων λόγω του φύλου τους, του σεξουαλικού προσανατολισμού τους, της εθνοτικής καταγωγής ή της κοινωνικής τους προέλευσης ή οποιουδήποτε άλλου λόγου που απαριθμείται στο άρθρο 21 του Χάρτη.

(10) Οι εν λόγω εξειδικευμένες υπηρεσίες θα πρέπει να είναι δωρεάν και πλήρως ανεξάρτητες από τις αρχές επιβολής του νόμου. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν τους δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης σχετικά με τα διαθέσιμα σημεία επαφής και τις υπηρεσίες υποστήριξης και ενθαρρύνονται να δημιουργήσουν ειδικούς ιστότοπους που θα τους παρουσιάζουν με απλό και φιλικό προς το χρήστη τρόπο. Τα σημεία επαφής και οι υπηρεσίες υποστήριξης θα πρέπει να είναι προσβάσιμα για τα άτομα με αναπηρία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διευκολύνουν τη συνεργασία μεταξύ αυτών των σημείων επαφής, τόσο σε εθνικό όσο και σε επίπεδο ΕΕ.

Πρόσβαση σε χώρους και πηγές πληροφόρησης

(11) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι δημόσιες αρχές και οι φορείς δημιουργούν διαφανείς, δίκαιες και αμερόληπτες συνθήκες και διαδικασίες για τους δημοσιογράφους και τους άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης να παρίστανται και να υποβάλλουν ερωτήσεις σε συνεντεύξεις Τύπου και παρόμοιες εκδηλώσεις και να τους επιτρέπουν να αποκτούν πρόσβαση σε έγγραφα και άλλες πληροφορίες που βρίσκονται στην κατοχή των δημόσιων αρχών και φορέων, μεταξύ άλλων και με ψηφιακά μέσα. Οι δημόσιοι φορείς θα πρέπει να διαθέτουν σαφώς αναγνωρίσιμα σημεία επαφής για την πρόσβαση σε έγγραφα που είναι εύκολα προσβάσιμα με ηλεκτρονικά μέσα.

(12) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να προσχωρήσουν και να εφαρμόσουν τα πρότυπα της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόσβαση στα επίσημα έγγραφα και εκείνα που απορρέουν από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι εθνικές διοικητικές διαδικασίες για την πρόσβαση σε έγγραφα δεν είναι δυσκίνητες και ότι οι αιτήσεις πρόσβασης σε πληροφορίες εξετάζονται χωρίς περιττές καθυστερήσεις, σύμφωνα με τα βέλτιστα διοικητικά πρότυπα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι αποφάσεις που απορρίπτουν την πρόσβαση σε έγγραφα ή πληροφορίες είναι δεόντως αιτιολογημένες. Οι αποφάσεις των εθνικών δικαστηρίων σχετικά με τις υποθέσεις πρόσβασης στην πληροφόρηση πρέπει να εκτελούνται γρήγορα.

(13) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κάνουν χρήση των διαδικασιών διαπίστευσης μόνο σε περιπτώσεις όπου υπάρχει πραγματική και δικαιολογημένη ανάγκη να περιοριστεί ο αριθμός των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης που παρευρίσκονται σε μια συγκεκριμένη επίσημη εκδήλωση. Κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι δημόσιες αρχές τους παρέχουν σαφείς, διαφανείς και αμερόληπτες διαδικασίες διαπίστευσης για όλα τα ενδιαφερόμενα άτομα και οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι δημοσιογράφοι και οι άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης δεν θα στερούνται τη διαπίστευση απλώς και μόνο λόγω της επαγγελματικής τους ιδιότητας.

(14) Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να επιβάλλουν αυστηρούς τυπικούς όρους σε σχέση με τις κάρτες τύπου και άλλα έγγραφα που χρησιμοποιούνται για την επιβεβαίωση της επαγγελματικής ιδιότητας ενός δημοσιογράφου. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι οι αρχές επιβολής του νόμου και οι εκπρόσωποι της δημόσιας διοίκησης γνωρίζουν όλα τα είδη των διαθέσιμων διαδικασιών διαπίστευσης για τους δημοσιογράφους και τους άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος άρνησής τους να αναγνωριστούν.

Κατάρτιση

(15) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να προωθήσουν τη συνεχή ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων σε όλα τα επαγγέλματα που σχετίζονται με την προστασία των δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν και να παρέχουν ενότητες κατάρτισης για τις αρχές επιβολής του νόμου, τους δικαστές και τους εισαγγελείς, καθώς και για όλες τις σχετικές αρχές που εμπλέκονται στην ψηφιακή ασφάλεια.

(16) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίξουν τους φορείς αυτορρύθμισης των μέσων ενημέρωσης, τις ενώσεις δημοσιογράφων και τους εκπροσώπους του κλάδου στις εκπαιδευτικές τους δραστηριότητες, ιδίως στη διοργάνωση εκπαιδευτικών ενοτήτων για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας και της παρενόχλησης κατά των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης, και ιδίως εκείνων που απευθύνονται σε γυναίκες δημοσιογράφους, δημοσιογράφους που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες και σε εκείνους που καλύπτουν θέματα ισότητας. Τέτοιες ενότητες κατάρτισης θα πρέπει να συνιστώνται για τους διευθυντές των δημοσιογραφικών γραφείων, ώστε να αποκτήσουν δεξιότητες για την αποτελεσματική πρόληψη και αντιμετώπιση της παρενόχλησης, των απειλών και της βίας, μεταξύ άλλων και στην εργασία, και για την υποστήριξη των θυμάτων.

(17) Τα κράτη μέλη καλούνται να προωθήσουν και να υποστηρίξουν την παροχή προσαρμοσμένης εσωτερικής κατάρτισης από τις εταιρείες μέσων ενημέρωσης για δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εργάζονται με άτυπες μορφές απασχόλησης, ιδίως όσον αφορά τις απαραίτητες διαδικασίες για τη διαχείριση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, τόσο υλικών όσο και διαδικτυακών. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει εσωτερική ανάλυση κινδύνων και πρωτόκολλα ασφαλείας για τους δημοσιογράφους και τους άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης. Ειδικότερα, τα εν λόγω πρωτόκολλα θα πρέπει να παρέχουν στους δημοσιογράφους και τους άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης σαφείς οδηγίες που πρέπει να ακολουθούν σε κρίσιμες καταστάσεις. Τα πρωτόκολλα ασφαλείας θα πρέπει να περιλαμβάνουν την αναπηρία και η κατάρτιση θα πρέπει να είναι προσβάσιμη για δημοσιογράφους και άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης με αναπηρία.

Οικονομική και κοινωνική προστασία

(18) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμβάλουν στη δημιουργία ενός ευνοϊκού επαγγελματικού περιβάλλοντος για τους δημοσιογράφους και τους άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εργάζονται με άτυπες μορφές απασχόλησης, εξασφαλίζοντας προσβασιμότητα σε επίσημη και αποτελεσματική κοινωνική προστασία και σε άλλα πρακτικά μέτρα υποστήριξης. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εργάζονται συνεχώς για την ενίσχυση της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία κατά της ανεργίας, της ασθένειας, της αναπηρίας, της αναπηρίας και των επαγγελματικών κινδύνων, καθώς και στα συστήματα συνταξιοδότησης. Η πρόσβαση αυτή θα πρέπει να ενισχυθεί με την υποχρεωτική συμμετοχή των εργαζομένων, ανεξάρτητα από το είδος της σχέσης εργασίας τους, και την προαιρετική, τουλάχιστον, συμμετοχή των αυτοαπασχολούμενων.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΔΗΛΩΣΕΩΝ

Ο ρόλος των δημοσιογράφων κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών και διαδηλώσεων

(19) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναγνωρίσουν το ρόλο των δημοσιογράφων κατά τη διάρκεια δημόσιων συγκεντρώσεων, διαμαρτυριών και διαδηλώσεων για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τις εκδηλώσεις αυτές και θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι δημοσιογράφοι και οι άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης μπορούν να λειτουργούν με ασφάλεια και χωρίς περιορισμούς κατά τη διάρκεια τέτοιων εκδηλώσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν τακτική εκπαίδευση στις υπηρεσίες επιβολής του νόμου, ώστε να βελτιώσουν την ικανότητά τους να εγγυώνται τη δημόσια ασφάλεια, προστατεύοντας ταυτόχρονα τους δημοσιογράφους και μην εμποδίζοντας τη δυνατότητά τους να κάνουν ρεπορτάζ.

Τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας και στρατηγικές μετριασμού των κινδύνων

(20) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργάζονται με τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου για τη θέσπιση αποτελεσματικών τυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας ή στρατηγικών μείωσης του κινδύνου για την προστασία των δημοσιογράφων που καλύπτουν διαμαρτυρίες και διαδηλώσεις. Θα πρέπει να ζητείται η γνώμη εκπροσώπων δημοσιογράφων, φορέων αυτορρύθμισης των μέσων ενημέρωσης και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών που διαθέτουν τη σχετική εμπειρογνωμοσύνη για τον εντοπισμό των τομέων κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την πιθανή σύγκρουση μεταξύ των δραστηριοτήτων δημοσιογραφικής κάλυψης των δημοσιογράφων και του έργου των υπηρεσιών επιβολής του νόμου.

Επικοινωνία μεταξύ δημοσιογράφων και αρχών επιβολής του νόμου πριν και κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών και διαδηλώσεων

(21) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσπαθήσουν να διασφαλίσουν την αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των δημοσιογράφων και των αρχών επιβολής του νόμου κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών και διαδηλώσεων. Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ορίσουν αξιωματικούς συνδέσμους υπεύθυνους για να διασφαλίσουν ότι οι αρχές επιβολής του νόμου γνωστοποιούν με σαφήνεια στους δημοσιογράφους τα μέτρα ασφαλείας που πρέπει να λαμβάνονται κατά τη διάρκεια δημόσιων συγκεντρώσεων. Όταν είναι δυνατόν, οι εν λόγω αξιωματικοί σύνδεσμοι θα πρέπει να ενημερώνουν τους δημοσιογράφους και τους άλλους επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης για τους πιθανούς κινδύνους, πριν από τις προγραμματισμένες διαμαρτυρίες ή διαδηλώσεις.

Μέθοδοι οπτικής αναγνώρισης δημοσιογράφων κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών και διαδηλώσεων

(22) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργαστούν με τους εκπροσώπους των δημοσιογράφων και τους φορείς αυτορρύθμισης των μέσων ενημέρωσης για αποτελεσματικές και κατάλληλες μεθόδους αναγνώρισης δημοσιογράφων κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών και διαδηλώσεων. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει τη συμφωνία σχετικά με μορφές οπτικής αναγνώρισης για τη διάκριση των δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης που καλύπτουν τέτοιες συγκεντρώσεις από τους άλλους συμμετέχοντες, στο βαθμό που η αναγνώριση αυτή δεν θέτει περαιτέρω σε κίνδυνο τους δημοσιογράφους ή δεν εμποδίζει το έργο τους.

Τακτικός διάλογος και υποβολή εκθέσεων

(23) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη συνεχή και τακτική ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των δυνάμεων επιβολής του νόμου και των δημοσιογραφικών ενώσεων, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα μέτρα προστασίας που λαμβάνουν οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου είναι αποτελεσματικά και δεν παρεμποδίζουν αδικαιολόγητα τις δημοσιογραφικές δραστηριότητες των δημοσιογράφων και των άλλων επαγγελματιών των μέσων ενημέρωσης που καλύπτουν διαμαρτυρίες ή διαδηλώσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τις αρχές επιβολής του νόμου να συντάσσουν εκθέσεις που θα δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο σχετικά με τα συγκεκριμένα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αύξηση της ασφάλειας των δημοσιογράφων κατά τη διάρκεια διαμαρτυριών και διαδηλώσεων.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ

Συνεργασία με τις δημόσιες αρχές και τον κλάδο

(24) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν ότι οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές ή φορείς και οι ρυθμιστικές αρχές ή φορείς των μέσων ενημέρωσης, καθώς και άλλες αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές ή φορείς που είναι υπεύθυνοι για την επιβολή του νόμου στο διαδίκτυο και την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, συγκροτούν ειδικές ομάδες εργασίας που ειδικεύονται στη συλλογή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την πρόληψη επιθέσεων στο διαδίκτυο και απειλών κατά δημοσιογράφων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν ότι οι εν λόγω αρχές υποβάλλουν τακτικές εκθέσεις σχετικά με τα πορίσματά τους, αξιολογώντας την αποτελεσματικότητα των εθνικών μέτρων που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των κυβερνοεπιθέσεων κατά δημοσιογράφων. Οι εκθέσεις θα πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην κατάσταση των γυναικών δημοσιογράφων, των δημοσιογράφων που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες και εκείνων που καλύπτουν θέματα ισότητας και να περιλαμβάνουν, όπου υπάρχουν, στατιστικά στοιχεία με ανάλυση κατά φύλο. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν έναν τακτικό διάλογο μεταξύ των αρχών αυτών και των φορέων αυτορρύθμισης των μέσων ενημέρωσης, των δημοσιογραφικών ενώσεων, καθώς και των εκπροσώπων του κλάδου και της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως με σκοπό την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης των δημοσιογράφων στον κυβερνοχώρο και των ψηφιακών δεξιοτήτων τους, ώστε να μπορούν να λαμβάνουν μέτρα αυτοπροστασίας.

Συνεργασία με διαδικτυακές πλατφόρμες και την κοινωνία των πολιτών

(25) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να προωθήσουν τη συνεργασία μεταξύ διαδικτυακών πλατφορμών και οργανισμών ή φορέων που δραστηριοποιούνται στην επικράτειά τους και διαθέτουν ιδιαίτερη εμπειρογνωμοσύνη στην αντιμετώπιση απειλών, παρενοχλήσεων και υποκίνησης σε μίσος με στόχο δημοσιογράφους, ενθαρρύνοντας, για παράδειγμα, τον πιθανό ρόλο τους ως αξιόπιστων σημαιοφόρων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν, σε στενή συνεργασία με τις διαδικτυακές πλατφόρμες, ένα ψηφιακό περιβάλλον που να αποτρέπει τη χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών για επιθέσεις κατά δημοσιογράφων, ιδίως με την ανάπτυξη στρατηγικών για την αντιμετώπιση ενορχηστρωμένων επιθέσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους παρόχους διαδικτυακών υπηρεσιών να αυξήσουν τη διαφάνεια σχετικά με τα μέτρα που εφαρμόζουν για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων απειλών κατά των δημοσιογράφων.

Προστασία από την επιτήρηση στο διαδίκτυο

(26) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν την πλήρη εφαρμογή των ευρωπαϊκών και εθνικών νομικών πλαισίων για το απόρρητο των επικοινωνιών και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στο διαδίκτυο, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι δημοσιογράφοι και άλλοι επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης δεν υπόκεινται σε παράνομη διαδικτυακή παρακολούθηση ή επιτήρηση. Οι ομάδες αντιμετώπισης περιστατικών ασφάλειας υπολογιστών των κρατών μελών ή άλλες αρμόδιες αρχές ή φορείς θα πρέπει να καταρτίζουν και να διαδίδουν κατευθυντήριες γραμμές για την κυβερνοϋγιεινή των δημοσιογράφων. Θα πρέπει, κατόπιν αιτήματος, να βοηθούν τους δημοσιογράφους που επιθυμούν να διαπιστώσουν εάν οι συσκευές ή οι διαδικτυακοί λογαριασμοί τους έχουν παραβιαστεί, να λάβουν τις υπηρεσίες αξιόπιστων εγκληματολογικών ερευνητών κυβερνοασφάλειας.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΠΟΥ ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΕ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ Ή ΚΑΛΥΠΤΟΥΝ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Ενίσχυση της θέσης των γυναικών δημοσιογράφων, των δημοσιογράφων που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες και εκείνων που καλύπτουν θέματα ισότητας

(27) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να στηρίζουν έργα ή πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της θέσης των γυναικών δημοσιογράφων, των δημοσιογράφων που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες και εκείνων που καλύπτουν θέματα ισότητας. Κατά την ανάπτυξη τέτοιων πρωτοβουλιών, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις προοπτικές της κοινωνίας των πολιτών, των πανεπιστημίων, των φορέων των μέσων ενημέρωσης και του κλάδου των μέσων ενημέρωσης.

Διαφάνεια και υποβολή εκθέσεων

(28) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να λάβουν μέτρα για τη βελτίωση της διαφάνειας στην αναφορά και τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τις επιθέσεις και τις διακρίσεις κατά γυναικών δημοσιογράφων, δημοσιογράφων που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες και δημοσιογράφων που καλύπτουν θέματα ισότητας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους εθνικούς φορείς ισότητας να υποβάλλουν, σε τακτική βάση, εκθέσεις σχετικά με την κατάσταση των εν λόγω δημοσιογράφων.

Ισότητα και ένταξη στον κλάδο των μέσων ενημέρωσης

(29) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθούν και να υποστηρίζουν δράσεις για την προώθηση της ισότητας και της ενσωμάτωσης στον κλάδο των μέσων ενημέρωσης και στις αίθουσες σύνταξης. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να καταβάλλουν συνεχείς προσπάθειες για να διασφαλίσουν ότι οι γυναίκες δημοσιογράφοι, οι δημοσιογράφοι που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες και όσοι καλύπτουν θέματα ισότητας έχουν πρόσβαση σε ίσες ευκαιρίες εργασίας και μπορούν να εργάζονται σε ασφαλές και χωρίς αποκλεισμούς περιβάλλον.

(30) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμμετέχουν σε τακτικούς διαλόγους με τους εκπροσώπους των δημοσιογράφων και τους φορείς αυτορρύθμισης των μέσων ενημέρωσης, για την προώθηση της ισότητας και της ένταξης στις αίθουσες σύνταξης και στις διευθυντικές θέσεις των μέσων ενημέρωσης. Οι εν λόγω διάλογοι θα πρέπει να επικεντρώνονται σε μηχανισμούς στήριξης για γυναίκες δημοσιογράφους, δημοσιογράφους που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες και σε όσους καλύπτουν θέματα ισότητας, οι οποίοι ενδέχεται να υπόκεινται σε οποιασδήποτε μορφής παρενόχληση και βία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν τις συλλογικές συμβάσεις που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων.

Εκστρατείες ευαισθητοποίησης και παροχή πληροφοριών

(31) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να στηρίζουν πρωτοβουλίες, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, που αποσκοπούν στην ευαισθητοποίηση και την οργάνωση εκστρατειών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας και της παρενόχλησης κατά των γυναικών δημοσιογράφων, των δημοσιογράφων που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες και εκείνων που καλύπτουν θέματα ισότητας, και να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο αναζήτησης βοήθειας και υποστήριξης. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται επίσης να υποστηρίξουν πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των οργανισμών μέσων ενημέρωσης με στόχο την ανάπτυξη αποτελεσματικών πολιτικών ισότητας.

ΠΑΡΟΧΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

(32) Για να καταστεί δυνατή η παρακολούθηση των μέτρων και των δράσεων που λαμβάνονται για την εφαρμογή της παρούσας σύστασης στην πράξη, τα κράτη μέλη θα πρέπει —18 μήνες μετά την έκδοσή της και στη συνέχεια κατόπιν αιτήματος— να υποβάλλουν στην Επιτροπή όλες τις συναφείς πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω μέτρα και δράσεις. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να συλλέγουν τακτικά επικαιροποιημένα και συνεπή δεδομένα και να αναπτύσσουν, κατά περίπτωση, εργαλεία υποβολής εκθέσεων για την απόκτηση συγκρίσιμων πληροφοριών. Τα δεδομένα θα πρέπει να συλλέγονται μόνο για αναλυτικούς σκοπούς.

(33) Η Επιτροπή θα διεξάγει συζητήσεις σχετικά με τα μέτρα και τις δράσεις που λαμβάνονται για την εφαρμογή της σύστασης στην πράξη με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους φορείς σε σχετικά φόρουμ, ιδίως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού φόρουμ για τα μέσα ενημέρωσης. Η Επιτροπή θα διεξάγει επίσης αξιολογήσεις που θα αποτιμούν την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στην εφαρμογή της παρούσας σύστασης στην πράξη, με βάση τους βασικούς δείκτες επιδόσεων και λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα των ετήσιων εκθέσεων της Επιτροπής για το κράτος δικαίου.

ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ

Η παρούσα σύσταση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 16 Σεπτεμβρίου 2021.

Για την Επιτροπή
Thierry BRETON
Μέλος της Επιτροπής